

ΑΠ. ΛΕΟΝΤΗ: "ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ", "ΧΑΜΕΝΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ".— ΓΙΑΓΚΟΥ ΠΙΕΡΙΔΗ: "ΑΛΛΟΙ ΔΕΣΜΟΙ".— Κ. ΤΑΧΙΤΖΗ: "ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ".— ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ "ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ", "ΑΙΣΧΥΛΟΥ-ΑΡΙΟΝΟΣ" Κ. Τ. Α.

Οί Έλληνικοί θίασοι στήν Αίγυπτο— πρὸ πάντων στήν Ἀλεξάνδρεια— ἔγειναν πιά ἐνδημικοί. Αὐτὸ ἔχει καὶ τὴν καλὴν του ἀποψη γιατί σιγὰ σιγὰ τὸ κοινὸ συνηθίζει νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ θέατρο πὸν δυστυχῶς δὲν τοῦ δίνει πάντα καὶ τὴν κατάλληλη πνευματικὴ τροφή. Ἐξ ἄλλου συντελεῖ καὶ στήν ἐμφάνιση ντόπιων συγγραφέων (μιλῶ πάντα γιὰ Ἕλληνες) πὸν μαζί μὲ τοὺς ποιητὲς τῆς, διηγηματογράφους, τεχνίτες τῆς πρόζας, κριτικούς, (ὄχι βέβαια τοὺς λιβελλογράφους), καλλιτέχνες, ἐπιστήμονες, τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τῆς (1) ἀποδείχνουν πὸς ἡ «χώρα τῶν κροκοδείλων» εἶνε ἀρκετὰ προηγμένη στὸν πολιτισμὸ.

Ὁ πῶς διαλεχτὸς θίασος ὁμολογουμένως ἦταν τοῦ Βεάκη-Νέξερ, μὰ κι αὐτὸς δὲν ξέφυγε ἀπὸ τὸν κατήφορο τῶν ἐπιθεωρήσεων. Ἔδωσε ἀρκετὰ σοβαρὰ ἔργα καὶ τέσσερα Ἑλληνικὰ γιὰ πρώτη φορά: τὸ «Γαλάζιο Λουλοῦδι», λυρικό παραμυθόδραμα τοῦ κ. Ν. Νικολαΐδη (γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ γράψω στ' ἀκόλουθο τεῦχος ὁ κ. Κ. Ν. Παπᾶς), τὸ «Σάν Παραμύθι» τοῦ κ. Ἄ. Λεοντῆ (Θέατρο Λοῦνα Πάρκ), τὶς «Χαμένες Δυνάμεις» τοῦ ἰδίου καὶ τοὺς «Ἄλλους Δεσμοὺς» τοῦ κ. Γιαγκου Πιερίδη (Casino «Belle Vue».)

Καὶ τὰ τρία τελευταῖα αὐτὰ ἔργα (comédies) χαρακτηρίζει μιὰ εὐγενικὴ προσπάθεια, ἂν καὶ τοὺς λείπει ἡ ἀνώτερη δημιουργικὴ πνοή. Ἡ φαντασία ὑποχωρεῖ στὸ εὐκόλο ξετύλιγμα τοῦ θέματος.

Μ' ὅλα αὐτὰ τὸ «Σάν Παραμύθι» τοῦ κ. Λεοντῆ ἐσημείωσε ἀρκετὴν ἐπιτυχία. Γιατί ἔχει καὶ πλοκὴ καὶ κοινωνικὸν ἐνδιαφέρον. Μοῦ ἄρεσε τὸ φινάλε τῆς πρώτης πράξης πὸν μπορεῖ καὶ δίνει τὴ συγκίνηση. Ἡ δευτέρη παρουσιάζει πολλὰ χάσματα καὶ πλατειασμούς. Γενικὰ τὸ ἔργο ἀδυνατίζει πολλὰς συμπτώσεις καὶ σκηνές πὸν ἔπρεπε νὰ εἶχαν συμβῆ πρὶν ἀπὸ τὸ δράμα, ὅπως ἔξαφνα ὁ διάλογος τῆς γρηᾶς μὲ τὴν κόρη (ἓνα τύπο πολὺ συμπαθητικὸ), πὸν τῆς διηγεῖται τὴν παλαιὰ ἱστορία τοῦ Ζαπτείου— πὸν τὴν ἤξεραν τόσο καλὰ κ' οἱ δύο τους— μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὴ μάθη κι ὁ θεατῆς.

Ἡ μικρὴ διάρκεια τοῦ ἀποκρηάτικου τραπέζιου φανερῶνει ἔλλειψη σκηνακῆς οἰκονομίας. Ἀπίθανη κ' ἡ ἀναίδεια τοῦ νέου γιατροῦ πὸν δὲν τὴ δικαιολογεῖ βέβαια οὔτε τὸ ἀπότομο μεθύσι του σὲ τόσο σύντομο δεῖπνο μὲ καλῆς ἀνατροφῆς ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ ἡ προηγούμενη ζωὴ του στὸ Παρίσι ὅπου ἀναγκαστικὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε μάθη τοὺς στοιχειώδεις τρόπους συμπεριφορᾶς κι ἀκόμα νὰ μὴ δίνῃ σάν ἐπιστήμονα τὸ κακὸ παράδειγμα τοῦ ἀλκοουλισμοῦ.

Κουραστικὴ ἡ ρητορεία τῆς κόρης στὴ δευτέρη πράξη κ' ἡ προσπάθειά τῆς νὰ φιλοσοφήσῃ στήν τρίτη.

Οἱ «Χαμένες δυνάμεις» εἶνε οὐσιαστικώτερο ἔργο ἀπὸ τὸ πρῶτο ἂν καὶ πολὺ ἐπηρεασμένο ἀπὸ τὸν «Ἐχθρὸ τοῦ Λαοῦ» καὶ τὰ «Στηρίγματα τῆς Κοινωνίας» τοῦ Ἰψεν, δίχως ὅμως νᾶχη καὶ τὴν ὡραία ἀρχιτεκτονικὴ τους

(1) Ἄλλοτε: «Νέα Ζωή», «Σεράπειον», «Γράμματα», «Φοίνικας», «Σκέψη». : Τώρα «Νέα Ζωή», «Ἀργώ».

Σ' αὐτὸ χτυπιέται, ὄχι δίχως ὀρμή, ζωντάνια καὶ σχετικὴ ψυχολογία, ἡ πολιτικομανία τοῦ Ρωμηοῦ ποὺ τὸν κάνει νὰ χάσῃ μαζί με τὶς δυνάμεις, ποὺ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιοῦσε ἄλλοῦ καλύτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα, καὶ αὐτὸ τὸν ἀνθρωπισμὸ του.

Ἡ α' πράξι ἀδύνατη. Ποῦ ἀκούστηκε μιὰ γυναίκα τοῦ καλοῦ λεγόμενου κόσμου — ὅσο ξετσιώπητη καὶ ἂν εἶνε — νὰ κυνηγᾷ τὸν ἀνδράδερφό της στὰ ξένα σπίτια καὶ νὰ τοῦ κάνει ἐρωτικὴ ἐξομολόγησι, ἀφοῦ ὑποτίθεται πὼς τέτοιο πράγμα μποροῦσε πιὸ ἀσφαλισμένα νὰ γίνῃ στὸ σπίτι της, ὅπου ἔμενε καὶ αὐτός ;

Στὴ β' καὶ γ' πράξι βρίσκει κανεὶς σκηνὲς ἀρκετὰ καλές, πρὸ πάντων τῆ ζωηρῆ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ τὸ φινάλε τῆς τρίτης.

Ὁ κ. Λεοντῆς κατώρθωσε νὰ μᾶς δείξῃ πὼς ἡ ζωὴ τοῦ ἔχει ἀποκαλύψει ἀρκετὰ μυστικά της. Ἄς ἐλπίζουμε πὼς κ' ἡ Τέχνη δὲ θὰ τοῦ φανῆ φειδωλή.

Ὁ κ. Γιάγκος Πιερίδης θὰ μᾶς παρουσίαζε με τοὺς «Ἄλλους Δεσμούς» ἓνα καλὸ δραματάκι ἂν χειριζότανε πιὸ ἐπιδέξια τὴν ὑπόθεσί του ποὺ δὲν εἶνε ἄσχημη. Πολλές σκηνὲς ἔχουν ἐπίδραση τῆς «Ἀγριόπαπιας» καὶ τῶν «Βρυκολάκων» τοῦ Ἴψεν καὶ τῆς «Φλόγας» τοῦ Μιρέ. Ὁ διάλογος εἶνε γραμμένος με κάποια τέχνη ποὺ ἐκδηλώνεται ὁμορφότερα στὸ ἐσωτερικὸ μονόπραχτό του οἱ «Ναυαγοί».

Ἐκεῖνο ποὺ ἀδίκησε τὸ ἔργο εἶνε ὁ ὄμοσ — περισσότερο ἀφ' ὅ,τι ἔπρεπε — τύπος τοῦ γιοῦ ποὺ καταντᾷ νὰ γίνῃ στὸ θεατὴ τόσο ἀποκρουστικός, ὅσο κερδίζει τὴ συμπάθεια ὁ ἄσωτος πατέρας με τὴ μετάνοιά του. Ἀντὶ ἐκεῖνος νὰ διώχνῃ με τόση βαναυσότητα τὸν πατέρα του ποὺ ζητᾷ συχώρεση γιὰ τὸ παρελθόν του, νομίζω πὼς ἔπρεπε — ἀφοῦ θέλει νὰ φαίνεται τόσο ἀνώτερος — νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν ψυχικὴ του ἀλλαγὴ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ χέρι γιὰ νὰ τὸν ὑψώσῃ. Ἔτσι θὰ στηλωνότατε μιὰ γενικὴ εὐτυχία πάνω στὸ στέρεο ἔδαφος τῆς καλωσύνης. Γιὰ τὸν ἴδιο ποὺ παίρνει τὴν κόρη ποὺ ἀγαπᾷ, γιὰ τὴ μητέρα του ποὺ δύσκολα προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ τὴν ἀδυναμία ποῦχει γιὰ τὸν ἄντρα της, μ' ὅλα τὰ ἐλαττώματά του, καὶ γιὰ τὸν κακομοιριασμένον αὐτὸν ποὺ δίχως ἓνα τέτοιο προσφιλὲς περιβάλλον εἶνε καταδικασμένος νὰ σβύσῃ κάπου μακρυνὰ παραπεταμένος. Τίποτε ἀπόλυτο δὲν ὑπάρχει στὴ ζωὴ. Οὔτε ἡ τιμωρία εἶνε πάντα τὸ καταλληλὸ φάρμακο.

Ὁ κ. Πιερίδης ἔχει καὶ θέλησι καὶ καλλιτεχνικὸ ζῆλο. Μὲ περισσώτερη πείρα καὶ παρατηρητικότητι ἢ ἐπιτυχία μιὰ μέρα θαρθῇ με τὸ μέρος του.

Πολὺ ἐξυπνη καὶ με λεπτὴ σάτυρα γραμμένη ἡ πρωτότυπη παρωδία τοῦ κ. Κόκκου Ταχιτζῆ «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι» (Belvedere). Δὲν κουράζει διόλου, τὸ ἐνάντιο εὐχαριστεῖ. Μ' ἓνα προσεχτικὸ χτένισμα καὶ διαλεγμένη προσαρμογὴ σὲ σύγγρονα μουσικὰ κομμάτια θὰ κέρδιζε πάρα πολὺ.

Χαριτωμένη ὡς Κλυταιμνήστρα ἡ καλλιτέχνης Κυρία Λητώ Ἀλκινόου ποὺ μοῦ ἐδόθησαν ἀρκετὲς εὐκαιρίες νὰ ἐχτιμήσω κυρίως στίς δραματικὲς τῆς ὑποδύσεις.

Μὲ πολὺ πνεῦμα διασκευασμένη ἀπὸ τοὺς εὐθυμογράφους κ. κ. Ἄϊς Κρίμ καὶ Σόδαν ἡ Γαλλικὴ ὀπερέττα «Phi-Phi» (Λοῦνα Πάρκ). Οἱ στίχοι ἀρκετὰ ἐπιτυχημένοι.

Πρέπει νά τονισθῆ ἡ παρατηρούμενη ὁλοένα δράση τοῦ καλοῦ συλλόγου «Ἀπόλλων» πού ἔχει γιά πρόεδρό του τὸ Νεοζωϊστὴ κ. Ἀπόστ. Γ. Κωνσταντινίδη (Πήλιο Ζάγρα).

Ἡ θεατρικὴ παράσταση (15η) πού ἔδωσε τὸ δραματικὸ του τμήμα στὴν αἴθουσα τῆς «Union Artistique» (17 τοῦ Νοέμβρη) ἀξίζει νά ἐπαινεθῆ. Μόνο θάθελα νά παρατηρήσω γιὰ αὐτὴ ἡ ἐκλογή ἔργου ἀπὸ τὴ σχολὴ «Grand Guignol»; («Κοιμάμενη» τοῦ André de Lorde). Ὁ κινηματογράφος μποροῦσε θαυμάσια νά ἐξυπηρετήσῃ αὐτὸ θεατρικὸ εἶδος, γιὰ φρίκη δὲ σημαίνει καὶ τέχνη. Τότε θάταν πολὺ καταλληλότερο περιβάλλον ἀπὸ τὴ σκηνὴ ὁ χῶρος πού γίνονται οἱ θανατικὲς ἐκτελέσεις. Οἱ καλοὶ μας ἐρασιτέχνες ἄς μὴ χαλοῦν τὰ νεῦρα καὶ τὴν αἰσθητικὴ τους μ' αὐτὰ τὰ κατασκευάσματα. Ὑπάρχουν τόσα λεπτά, ὁμορφα, ἔργα πού μὲ τὴ φαινομενικὴν ἡρεμία τους μᾶς μιλοῦν τόσο βαθειά!

Σημειῶνω τὸ παίξιμο τοῦ κ. Ἀλέκου Σεγκοπούλου πρὸ πάντων στὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου. Θὰ εὐχόμενα ὅμως ἀνάλογη τὴ στάση του καὶ τὴ χειρονομία του.

Αἰσθηματικὴ σὰν πάντα ἡ Δις Ρίκα Ἀγαλλιανοῦ. Μὰ γιὰ ν' ἀφήνῃ πότε πότε τὴ φωνή της νά παίρνῃ τόσο στόμφο;

Συμπαθητικὴ στὸ ρόλο της ἡ Δις Καίτη Καγκελάρη.

Ὁ κ. Ν. Ἀγαλλιανὸς πολὺ φυσικὸς στὴν κωμῶδια τοῦ Mirbeau «Ἐλεγχος». Κάποιος μετριασμὸς στὶς κινήσεις του, πρὸ πάντων τῶν ποδιῶν, δὲ θὰ τὸν ἔβλαπτε διόλου.

Καλὸς ὡς οἰκοδεσπότης κι ὁ κ. Θ. Κωνσταντίνου. Μὰ ὁ εὐλογημένος δὲ μποροῦσε νά φορέσῃ μιὰ πυτζάμα (ἔστω καὶ μὴ μεταξωτή); Ἕνας ἄνθρωπος τοῦ κόσμου πού ἔχει στὸ σπῆτι του τόσα πολυτελῆ ἐπιπλα καὶ μπιμπλὸ δὲ βάζει τὴ νύχτα πουκαμῖσα.

Κωμικώτατος κι ὁ κ. Σκαρδανᾶς ὡς ἀκόλουθος, μόνο νά προσέχῃ νά μὴ φτάνῃ στὰ ὄρια τῆς ὑπερβολῆς.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Υ. Γ. Οἱ «Πετροχάρηδες», τὸ δυνατὸ ἔργο τοῦ κ. Π. Χόρν πού ἔδωκεν ὁ «Ἀπόλλων» στὴν «Concordia» (17 τοῦ Δεκέμβρη 1923), ἀνέδειξαν περισσότερο τοὺς φιλότιμους ἐρασιτέχνες. Ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν εἶχεν ὡς Γιαννούλα ἡ Δις Καγκελάρη πού δὲν πρέπει ν' ἀφήσῃ ἀκαλλιέργητο τὸ ταλέντο της ἀφοῦ ἔχει μέσα της φωτιά. Ἐπίσης πολὺ καλὴ ὡς Μάρω ἡ Δις Μιχαηλίδου.

Στὸ Δραματικὸ τμήμα τοῦ λαμπροῦ καὶ μὲ τόσο εὐεργετικὸν προορισμὸ Συλλόγου «Αἰσχύλου-Ἀρίωνος» προσελήφθηκε ὡς προπονητῆς ὁ συμπαθὴς καλλιτέχνης κ. Ἀθ. Μαρίκος.

Γιὰ τὴ δράση τοῦ τμήματος ἄλλοτε θὰ γίνῃ ἀναλυτικώτερη μνεία.

Κ. Ν. Κ.